

Tofiq Mirzəyev – 90

Onu yaxşı tanıyıram. Kinostudiyada dəfələrlə görüşlərimiz olub. Kinodan, aktyorlardan şirin söhbətləri ilə ətrafdakıların diqqətini özünə çəkirdi. Onun xarakterində bir aristokratlıq var. Tofiq müəllim peşəkar kino aktyorudur. Neçə-neçə filmimizdə baş rolları ifa edib. 90 illik ömrünün çoxunu bu peşəyə həsr edib.

Çəkildiyi rollardan danışarkən deyir ki, konkret bir filmin adını çəkmə bilmərəm. Hərəsinin xarakteri ayrı-ayrıdır, ona görə demək istəyirəm ki, "Cinahsız cəbhə" filmindəki komissar Əliyev obrazım yaddaqalandır. Mən 8 il Bakıda yaşaya-yasaya hər il Moskvaya gedib, o filmə çəkilməmişəm.

Bakıda Arif Babayevlə yanaşı, Həsən Seyidbəyli, Rasim Ocağov, Tofiq İsmayılov da ona öz filmlərində rol veriblər. Üzeyir Hacıbəyliyən bəhs edən filmə aparıcı rolunda çəkilib. "İstintaq" filmində Teymur rolunu ifa edib. Bu filmə o, mafioz qruplaşmanın üzvüdür və öz rolunu məharətlə ifa edib.

Məlumat üçün bildirək ki, Tofiq müəllim yazıçı Anarın bacanağıdır. Anar müəllim xatırlayır

İncəsənətimizdə onun öz yeri var

Tofiq İbrahim oğlu Mirzəyev 1932-ci ildə Gədəbəydə anadan olub. Anası Bella xanım əslən yəhudi olsa da, ömrü boyu Azərbaycanda yaşayıb. Tofiq uşaqlıqdan musiqiyə həvəs göstərüb. Deyir ki, mən, əslində, musiqiçi olmaq istəyirdim. Klarnetdə ifa etməyi öyrənmişdim. Sonradan Konservatorianın klarnet sinfini də bitirdim və hətta maestro Niyazinin dəvəti ilə Dövlət Simfonik Orkestrində də bir müddət çalışmışdım. Günlərin birində xəstələndim və həkimlər mənə klarnetdən uzaq dayanmağı tövsiyə etdilər.

Peşəsini dəyişmək məcburiyyətində qalan Tofiq Mirzəyev rejissorluğa üz tutmalı olub. Bunun üçün o, təhsil almaq üçün Moskvaya gedib. Burada rejissor peşəsinə yiyələnib. Sənəti ilə yaxından dostluq edən, eyni zamanda, qohum olan Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Anarın bildirdiyinə görə, Tofiq Mirzəyevdə musiqiyə həvəsi lap erkən yaşlarından üzə çıxıb. Amma müharibə illərində anası, qardaşı və bacısı ilə birgə ata yurdu Gədəbəydə yaşamalı olublar. O, vaxt atası cəbhədə olub.

Tofiq Mirzəyev Bakıya döndükdən sonra təhsil alıb, televiziya işləməyə başlayıb, portret filmlər çəkib, bəstəkar Fikrət Əmirov, dirijor Niyazi, müğənnilər Rəşid Behbudov, Müslüm Maqomayev, Fidan və Xuraman Qasimovlar haqqında verilişlər hazırlayıb.

Tofiq müəllim ilk dəfə aktyor kimi Maqsud İbrahimbəyovun ssenarisi əsasında rejissor Arif Babayevin çəkdiyi "Uşaqlığın son gecəsi" filmində rol alıb. Aktyor bunu belə xatırlayır: – Televiziya rejissor işləyərkən baş rejissorumuz Arif Babayev kinostudiyaya işə keçdi və orada "Uşaqlığın son gecəsi" filmi çəkməyə başladı. Mənə də dedi ki, Tofiq, sən baş rolların birində görürəm. Mən etiraz elədim ki, aktyor deyiləm axı. Aktyor təhsilim də yoxdur. Amma razılaşdım və dedim ki, komissiya razılıq versə, çəkilərəm. Xoşbəxtlikdən komissiya razılıq verdi və çəkildim. Ondan sonra digər filmlərdə çəkilməyə başladım. İndiyə qədər 35-36 filmə çəkilməmişəm.

Tofiq Mirzəyev təkcə "Azərbaycanfilm"də yox, həm də "Mosfilm"də, Dovjenko adına kinostudiyada filmlərə çəkilib. "Mosfilm"də o, məşhur aktyor Vyacheslav Tixonovla birlikdə çoxseriyalı "Cinahsız cəbhə" filmində çəkilib. Bu filmə o, komissar Əliyev rolunda müharibə iştirakçısı, akademik Həsən Əliyevin obrazını canlandırıb.

ki, tez-tez bizdə, ya Tofiqlə Elmiranın evində, Səfərovların Mərdəkandakı bağında görüşüb uzun illər can bir qəlbə yaşamışıq. Dəfələrlə birlikdə Azərbaycanın rayonlarına, Şəkiyə, Şuşaya, Gəncəyə səfər etmişik. Üzeyir ömrü" filmində Tofiqlə işləmək mənə rahat və xoş idi. Bir musiqiçi kimi, o, filmin musiqi tutumunu dərinlən hiss edirdi, bir rejissor kimi də ona hansısa tapşırığı verməyə ehtiyac yox idi. O, necə lazımdısa, elə də oynayırdı.

Anar müəllim deyir ki, Tofiq ünsiyyətdə də çox maraqlı insandır. O, öz zəngin həyatında baş verən hadisələrdən, ən müxtəlif insanlarla görüşlərindən saatlarla danışa bilər. Yadımdadır, bir dəfə bizim mənzildə təxminən günorta saat ikidən başlayan söhbətimiz gecə ikiyəcən çəkdi. Özü də danışan elə əsasən Tofiq idi. Həyat yoldaşı Elmira Səfərovanın vəfatı Tofiq Mirzəyevə dəhşətli sarsıntı yaşadıb. "Həyat yoldaşının vəfatından sonra Tofiq, şərait elə gətirdi ki, İsraildə məskunlaşmalı oldu. Amma Bakı – dünyaya gəldiyi, işlədiyi, məhəbbətini, dostlarını tapdığı bu şəhər onu həmişə özünə çəkib.

Tofiq Mirzəyev hazırda İsraildə yaşayır və ictimai fəaliyyətlə məşğuldur. Oğlu Teymur isə Avropada yaşayır. Aktyor İsraildə fəaliyyət göstərən Haifa-Bakı Cəmiyyətinin fəal üzvüdür.

Tofiq Mirzəyevin rejissor kimi çəkdiyi və aktyor kimi çəkildiyi filmlər kino tariximizin qiymətli nümunələridir. Onun iştirakı ilə çəkilən "Nəsimi", "Təhmine", "O qızı tapın", filmləri Azərbaycan kinematografiyasının qızıl fonduna daxil edilib. Tofiq Mirzəyev 1976-cı ildə Əməkdar artist adına layiq görülüb.

T.Mirzəyev kinodakı rolları ilə yaddaşlarda iz buraxmasına baxmayaraq, kinematografiyadakı onun peşəkar musiqi karyerası olub. Aktyor İsraildə "Bakılı" Cəmiyyəti ilə əməkdaşlıq edir. O, cəmiyyətə kinolentlər gətirir, maraqlı məruzələrlə çıxışlar edir.

Azərbaycan kino sənətinin inkişafındakı sahəsində xidmətlərinə görə və 90 illik yubileyi münasibətilə Prezident İlham Əliyevin xüsusi sərəncamları ilə Tofiq Mirzəyev bugünlərdə "Xalq artisti" fəxri adına layiq görülüb və "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilib.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
"Xalq qəzeti"